TÒA ÁN NHÂN DÂN TỐI CAO	CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
	Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Số: 662 /TANDTC-PC V/v giải quyết một số vướng mắc trong áp dụng quy định của Bộ luật Hình sự	*Hà Nội, ngày 27 tháng 10 năm 2026*

Kính gửi:

- Chánh án Tòa án nhân dân và Tòa án quân sự các cấp;
- Thủ trưởng các đơn vị thuộc Tòa án nhân dân tối cao.

Tòa án nhân dân tối cao nhận được phản ánh của một số Tòa án về vướng mắc trong việc xử lý người có hành vi dùng dao có tính sát thương cao giết người; áp dụng pháp luật để xét giảm thời hạn chấp hành hình phạt tù đối với người bị kết án về hành vi phạm tội thực hiện trước 0 giờ 00 phút ngày 01/01/2018. Để bảo đảm áp dụng thống nhất pháp luật, Tòa án nhân dân tối cao có ý kiến như sau:

1. Về xử lý người có hành vi dùng dao có tính sát thương cao giết người

Người có hành vi dùng dao có tính sát thương cao giết người thì bị truy cứu trách nhiệm hình sự về 02 tội là Tội giết người (Điều 123) và Tội chế tạo, tàng trữ, vận chuyển, sử dụng, mua bán trái phép hoặc chiếm đoạt vũ khí quân dụng, phương tiện kỹ thuật quân sự (khoản 1 Điều 304) của Bộ luật Hình sự, nếu có đủ yếu tố cấu thành tội phạm mà không áp dụng tình tiết định khung tại điểm c khoản 2 (làm chết người), điểm a khoản 3 (làm chết 02 người) và điểm a khoản 4 (làm chết 03 người trở lên) Điều 304 của Bộ luật Hình sự. Bởi vì, hành vi giết người là tình tiết định tội của Tội giết người. Hậu quả chết người đã được xem xét để truy cứu trách nhiệm hình sự về Tội giết người thì không sử dụng là tình tiết định khung tăng nặng của Tội chế tạo, tàng trữ, vận chuyển, sử dụng, mua bán trái phép hoặc chiếm đoạt vũ khí quân dụng, phương tiện kỹ thuật quân sự quy định tại Điều 304 của Bộ luật Hình sự.

2. Về áp dụng pháp luật để xét giảm thời hạn chấp hành hình phạt tù đối với người bị kết án về hành vi phạm tội thực hiện trước 0 giờ 00 phút ngày 01/01/2018 nhưng chưa bồi thường hoặc bồi thường chưa đủ nghĩa vụ dân sự theo bản án, quyết định của Tòa án

Sau khi trao đổi với Bộ Công an, Viện kiểm sát nhân dân tối cao, Tòa án nhân dân tối cao có ý kiến như sau:

Điều 63 của Bộ luật Hình sự năm 2015 bổ sung điều kiện *"đã bồi thường được một phần nghĩa vụ dân sự"* so với Điều 58 của Bộ luật Hình sự năm 1999. Đây là quy định không có lợi cho người được xem xét giảm thời hạn chấp hành hình phạt tù. Khoản 2 Điều 7 của Bộ luật Hình sự năm 2015 quy định: *"Điều luật quy định một tội phạm mới, một hình phạt nặng hơn, một tình tiết tăng nặng mới hoặc hạn chế phạm vi áp dụng án treo, miễn trách nhiệm hình sự, loại trừ trách nhiệm hình sự, miễn hình phạt, **giảm hình phạt**, xóa án tích và quy định khác không có lợi cho người phạm tội, thì không được áp dụng đối với hành vi phạm tội đã thực hiện trước khi điều luật đó có hiệu lực thi hành"*.

Điểm b và điểm c khoản 1 Điều 2 Nghị quyết số 41/2017/QH14 ngày 20/6/2017 của Quốc hội về việc thi hành Bộ luật Hình sự số 100/2015/QH13 đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Luật số 12/2017/QH14 và về hiệu lực thi hành của Bộ luật Tố tụng hình sự số 101/2015/QH13, Luật Tổ chức cơ quan điều tra hình sự số 99/2015/QH13, Luật Thi hành tạm giữ, tạm giam số 94/2015/QH13 quy định:

*" b) Các điều khoản của Bộ luật Hình sự năm 2015 xóa bỏ một tội phạm, một hình phạt, một tình tiết tăng nặng; quy định hình phạt nhẹ hơn, tình tiết giảm nhẹ mới; miễn trách nhiệm hình sự, miễn hình phạt, **giảm hình phạt**, xóa án tích và các quy định khác có lợi cho người phạm tội thì được áp dụng đối với cả những hành vi phạm tội xảy ra trước 0 giờ 00 phút ngày 01 tháng 01 năm 2018 mà sau thời điểm đó mới bị phát hiện, đang bị điều tra, truy tố, xét xử hoặc đối với người đang được xét giảm thời hạn chấp hành hình phạt, xóa án tích;*

*c) Tội phạm mới quy định tại các Điều 147, 154, 167, 187, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 217a, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 230, 234, 238, 285, 291, 293, 294, 297, 301, 302, 336, 348, 388, 391, 393 và 418 của Bộ luật Hình sự năm 2015; các điều luật bổ sung hành vi phạm tội mới, các điều luật quy định một hình phạt mới, một hình phạt nặng hơn, một tình tiết tăng nặng mới; các điều luật quy định hạn chế phạm vi miễn trách nhiệm hình sự, miễn hình phạt, **giảm hình phạt,** xóa án tích và các quy định khác không có lợi cho người phạm tội thì không áp dụng đối với những hành vi phạm tội xảy ra trước 0 giờ 00 phút ngày 01 tháng 01 năm 2018 mà sau thời điểm đó mới bị phát hiện, đang bị điều tra, truy tố, xét xử hoặc đối với người đang được xét giảm thời hạn chấp hành hình phạt, xóa án tích; trong trường hợp này, vẫn áp dụng quy định tương ứng của các văn bản quy phạm pháp luật về hình sự có hiệu lực trước 0 giờ 00 phút ngày 01 tháng 01 năm 2018 để giải quyết".*

Do đó, trường hợp này, người bị kết án về hành vi phạm tội thực hiện trước 0 giờ 00 phút ngày 01/01/2018 nhưng chưa bồi thường hoặc bồi thường chưa đủ nghĩa vụ dân sự theo bản án, quyết định của Tòa án được xem xét, áp dụng Điều 58 của Bộ luật Hình sự năm 1999 để xét giảm thời hạn chấp hành hình phạt tù.

Quá trình thực hiện nếu phát sinh vướng mắc, bất cập thì Chánh án Tòa án nhân dân và Tòa án quân sự các cấp, Thủ trưởng các đơn vị thuộc Tòa án nhân dân tối cao báo cáo ngay Tòa án nhân dân tối cao (qua Vụ Pháp chế và Quản lý khoa học) để hướng dẫn kịp thời./.

Nơi nhận:
- Như kính gửi;
- Đ/c Chánh án TANDTC (để b/c);
- Các Phó Chánh án TANDTC (để phối hợp chỉ đạo);
- Viện kiểm sát nhân dân tối cao;
- Bộ Công an;
- Các Thẩm phán TANDTC;
- Cổng TTĐT TANDTC (để đăng tải);
- Lưu: VT, Vụ PC&QLKH-P1.

KT. CHÁNH ÁN
PHÓ CHÁNH ÁN

TÒA ÁN NHÂN DÂN TỐI CAO

Nguyễn Văn Tiến